

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Στρασβούργο, 12.12.2017
COM(2017) 779 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**Δωδέκατη έκθεση προόδου προς μια αποτελεσματική και πραγματική Ένωση
Ασφάλειας**

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα είναι η δωδέκατη μηνιαία έκθεση για την πρόοδο που έχει σημειωθεί ως προς την οικοδόμηση μιας αποτελεσματικής και πραγματικής Ένωσης Ασφάλειας και καλύπτει τις εξελίξεις σε δύο βασικούς πυλώνες: την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος, καθώς και των μέσων στήριξής τους· και την ενίσχυση της άμυνάς μας και την οικοδόμηση ανθεκτικότητας έναντι αυτών των απειλών.

Έχει περάσει σχεδόν ένας χρόνος από την επίθεση στη χριστουγεννιάτικη αγορά του Βερολίνου, στις 19 Δεκεμβρίου 2016, η οποία άφησε πίσω της δώδεκα νεκρούς και πενήντα έξι τραυματίες και διαπράχθηκε από άτομο που χρησιμοποιούσε πολλαπλές ταυτότητες προκειμένου να διαφεύγει από τις συνοριακές αρχές και τις αρχές επιβολής του νόμου. Το περιστατικό αυτό και άλλες τρομοκρατικές επιθέσεις οι οποίες διαπράχθηκαν από δράστες που χρησιμοποιούσαν πολλαπλές ταυτότητες, όπως η επίθεση με μαχαίρι στη Μασσαλία τον Οκτώβριο του 2017, δεν κατέδειξαν απλώς τη σημασία της αποτελεσματικής ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αρχών των κρατών μελών, αλλά επίσης τη ζωτική σημασία των εργασιών που έχει ξεκινήσει η Επιτροπή από την άνοιξη του 2016¹ για να ξεπεραστούν οι τρέχουσες αδυναμίες στη διαχείριση πληροφοριών της ΕΕ, που επιτρέπουν σε άτομα να εμφανίζονται σε διαφορετικές βάσεις δεδομένων της ΕΕ με διαφορετικές ταυτότητες. Οι νομοθετικές προτάσεις κανονισμών² σχετικά με τη διαλειτουργικότητα των συστημάτων πληροφοριών, που υποβλήθηκαν ως μέρος μιας δέσμης με την παρούσα έκθεση, έχουν σχεδιαστεί με σκοπό να περιορίσουν τον χώρο δράσης των τρομοκρατών και εγκληματιών που εκμεταλλεύονται τα υφιστάμενα κενά για να διαπράξουν υποκλοπή ταυτότητας και, ως εκ τούτου, να προστατευθούν καλύτερα τα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, να ενισχυθεί η εσωτερική ασφάλεια και να βελτιωθεί η διαχείριση της μετανάστευσης³. Οι προτάσεις αυτές αποτελούν ριζική αλλαγή όχι μόνο στον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ διαχειρίζεται τις πληροφορίες για την ασφάλεια, τη διαχείριση των συνόρων και της μετανάστευσης, αλλά και για την διάθεση των εν λόγω δεδομένων στις εθνικές αρχές, προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι έχουν την αναγκαία ενημέρωση, όταν και όπου την χρειάζονται. Δεδομένης της κεντρικής σημασίας των προτάσεων αυτών για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των συνοριακών αρχών και των αρχών επιβολής του νόμου, η Επιτροπή καλεί τώρα τους συννομοθέτες να ασχοληθούν με τις νομοθετικές προτάσεις για τη διαλειτουργικότητα ως θέμα ύψιστης προτεραιότητας, και επίσης να καταλήξουν ταχέως σε συμφωνία σχετικά με τις υπόλοιπες νομοθετικές προτάσεις προς συζήτηση, όσον αφορά επιμέρους συστήματα πληροφοριών τα οποία θα παρέχουν σε όσους βρίσκονται στην πρώτη γραμμή τις αναγκαίες πληροφορίες για να επιτελέσουν το έργο τους, να προστατεύσουν δηλαδή την ασφάλεια των πολιτών μας.

Ως εκ τούτου, η παρούσα έκθεση εστιάζει στα επόμενα βήματα προς πιο ισχυρά και έξυπνα συστήματα πληροφοριών για την ασφάλεια, τη διαχείριση των συνόρων και της μετανάστευσης, προκειμένου η αρχιτεκτονική δεδομένων των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ να γίνει αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη, ενώ ταυτόχρονα θα διασφαλίζεται ο πλήρης σεβασμός των απαιτήσεων για την προστασία των δεδομένων.

Η παρούσα έκθεση καταγράφει επίσης μια σειρά ενεργειών σχεδιασμένων για να μεγιστοποιήσουν τα οφέλη των υφιστάμενων συστημάτων πληροφοριών, καλύπτοντας τις νομοθετικές εργασίες καθώς και τις εν εξελίξει εργασίες για να εξασφαλιστεί η πλήρης

¹ COM(2016)205 της 6.4.2016.

² COM(2017)793 final και COM(2017)794 final της 12.12.2017.

³ COM(2017)261 final της 16.5.2017.

υλοποίησή τους και η καλύτερη εφαρμογή των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ. Τον Οκτώβριο του 2017, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προέβη σε απολογισμό της εφαρμογής του οδικού χάρτη της Μπρατισλάβας⁴ και σημείωσε τη σημαντική πρόοδο που επιτεύχθηκε από την ΕΕ, ιδίως στον τομέα της εσωτερικής ασφάλειας, σε τέσσερις τομείς: ενισχυμένη συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών, ενισχυμένοι έλεγχοι και διασύνδεση των βάσεων δεδομένων, ανάπτυξη ενός ευρωπαϊκού συστήματος πληροφοριών και άδειας ταξιδιού (ETIAS) και συστηματικές προσπάθειες για την καταπολέμηση της ριζοσπαστικοποίησης. Η παρούσα έκθεση δείχνει ότι έχει επιτευχθεί περαιτέρω πρόοδος σε όλους αυτούς τους τομείς κατά τους τελευταίους δύο μήνες.

II. ΠΙΟ ΙΣΧΥΡΑ ΚΑΙ ΕΞΥΠΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ, ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ

Πρόσφατες έρευνες δείχνουν ότι οι πολίτες της ΕΕ υποστηρίζουν σθεναρά την αυξημένη ανταλλαγή πληροφοριών στην ΕΕ για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος.⁵ Οι πληροφορίες που παρέχονται από τα συστήματα της ΕΕ διαδραματίζουν καίριο ρόλο, βοηθώντας τις εθνικές αρχές στη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων, την καταπολέμηση του εγκλήματος και της τρομοκρατίας, και τον περιορισμό της παράτυπης μετανάστευσης. Προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η προστιθέμενη αξία της ΕΕ, οι πληροφορίες που παρέχονται από τα συστήματα της ΕΕ πρέπει να είναι πλήρεις, ακριβείς και αξιόπιστες. Επί του παρόντος, οι πληροφορίες είναι κατακερματισμένες, πολύπλοκες και δύσκολες στη χρήση.

Για να αντιμετωπιστούν αυτές οι αδυναμίες⁶, σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής του Απριλίου του 2016, οι εργασίες επικεντρώθηκαν σε τρεις τομείς: μεγιστοποίηση των οφελών από τα υφιστάμενα συστήματα πληροφοριών, ανάπτυξη νέων και συμπληρωματικών συστημάτων για την κάλυψη των κενών και βελτίωση της διαλειτουργικότητας των συστημάτων πληροφοριών.

1. Για τη διαλειτουργικότητα των συστημάτων πληροφοριών

Πρώτον, τα προτεινόμενα μέτρα θα βοηθήσουν τους υπαλλήλους που εργάζονται επιτόπου ως προς τη **βέλτιστη χρήση των υφιστάμενων δεδομένων**. Μια *ευρωπαϊκή πύλη αναζήτησης* θα παρέχει ένα «ενιαίο σημείο επαφής» — το οποίο θα επιτρέπει ταυτόχρονη αναζήτηση πολλαπλών συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ⁷, καθώς και των σχετικών δεδομένων της Ευρωπόλ και της Ιντερπόλ, ανάλογα με τα δικαιώματα πρόσβασης των χρηστών. Θα δώσει στους υπαλλήλους που εργάζονται επιτόπου αποτελεσματική, γρήγορη και απρόσκοπτη πρόσβαση στα απαραίτητα δεδομένα για να κάνουν τη δουλειά τους και θα εξαλείψει την υφιστάμενη πολυπλοκότητα επιλογής ανάμεσα στις βάσεις δεδομένων που πρέπει να ελεγχθούν σε κάθε περίπτωση.

⁴ <http://www.consilium.europa.eu/media/21597/bratislava-implementation-report.pdf>

⁵ Βλ. τη στάση των Ευρωπαίων έναντι της ασφάλειας στο Ειδικό Ευρωβαρόμετρο 464β που δημοσιεύθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2017: <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/SPECIAL/surveyKy/1569>.

⁶ COM(2016)205 final της 6.4.2016.

⁷ Το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν, το Eurodac, το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις, το μελλοντικό σύστημα εισόδου/εξόδου της ΕΕ, το προτεινόμενο ευρωπαϊκό σύστημα πληροφοριών και άδειας ταξιδιού και το προτεινόμενο ευρωπαϊκό σύστημα πληροφοριών ποινικού μητρώου για υπηκόους τρίτων χωρών.

Δεύτερον, με τη χρήση βιομετρικών δεδομένων, τα προτεινόμενα μέτρα θα επιτρέψουν στις εθνικές αρχές να **εντοπίζουν τυχόν πολλαπλές ταυτότητες και να καταπολεμούν την υποκλοπή ταυτότητας**. Μια κοινή υπηρεσία βιομετρικής αντιστοίχισης θα παρέχει δυνατότητα αναζήτησης και σύγκρισης των βιομετρικών δεδομένων από πολλά κεντρικά συστήματα⁸, ενώ παράλληλα ένα κοινό αποθετήριο δεδομένων ταυτότητας θα περιέχει τα κοινά βιογραφικά και βιομετρικά δεδομένα ταυτότητας των υπηκόων τρίτων χωρών που εμφανίζονται στα συστήματα πληροφοριών της ΕΕ⁹. Με βάση αυτά τα δύο στοιχεία διαλειτουργικότητας, ένας ανιχνευτής πολλαπλών ταυτοτήτων θα ελέγχει κατά πόσον τα δεδομένα σχετικά με μια αναζητούμενη ταυτότητα υπάρχουν σε περισσότερα από ένα από τα συστήματα που συνδέονται με αυτόν¹⁰. Όποτε οι υπάλληλοι των υπηρεσιών ασύλου και μετανάστευσης καταγράφουν ένα πρόσωπο στα συστήματα πληροφοριών της ΕΕ ή όταν οι αστυνομικοί και οι συνοριακοί φρουροί ελέγχουν ένα πρόσωπο σε αυτά τα συστήματα, θα ενημερώνονται εάν αυτό το πρόσωπο είναι ήδη γνωστό υπό άλλη ταυτότητα ή εάν χρησιμοποιεί πολλαπλές ταυτότητες. Με αυτόν τον τρόπο θα καλυφθούν τα υπάρχοντα κενά και τα τυφλά σημεία που επιδιώκουν να εκμεταλλευτούν οι τρομοκράτες και άλλοι εγκληματίες, κρυμμένοι πίσω από ψευδή στοιχεία ή πολλαπλές ταυτότητες.

Τρίτον, τα προτεινόμενα μέτρα θα δίνουν τη δυνατότητα στους αστυνομικούς να διενεργούν **ταχείς και αποτελεσματικούς ελέγχους ταυτότητας εντός της επικράτειάς τους**. Κατά τη διενέργεια των ελέγχων, οι αστυνομικοί θα έχουν πρόσβαση στα δεδομένα ταυτότητας των υπηκόων τρίτων χωρών τα οποία έχουν καταγραφεί στα συστήματα πληροφοριών της ΕΕ, γεγονός που θα επιτρέπει την ορθή ταυτοποίηση και τον εντοπισμό πολλαπλών ταυτοτήτων. Με αυτόν τον τρόπο, θα αυξηθεί σημαντικά η αποτελεσματικότητα των ελέγχων εντός της επικράτειας των κρατών μελών, σύμφωνα και με τη σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τους αναλογικούς αστυνομικούς ελέγχους και την αστυνομική συνεργασία στον χώρο Σένγκεν¹¹.

Συμπληρωματικά προς αυτά τα στοιχεία διαλειτουργικότητας, η Επιτροπή προτείνει επίσης **να διευκολυνθεί και να απλοποιηθεί η πρόσβαση των αρχών επιβολής του νόμου** σε συστήματα που δεν ανήκουν στον τομέα της επιβολής του νόμου, με την εισαγωγή μιας νέας προσέγγισης δύο σταδίων στην αναζήτηση δεδομένων. Ήδη, βάσει των ισχυόντων κανόνων, οι αρχές επιβολής του νόμου μπορούν να συμβουλευονται τα συστήματα πληροφοριών που δεν ανήκουν στον τομέα της επιβολής του νόμου, για τους σκοπούς της πρόληψης, της διερεύνησης, της ανίχνευσης ή της δίωξης τρομοκρατικών και άλλων σοβαρών αξιόποινων πράξεων. Ωστόσο, τα αντίστοιχα συστήματα διέπονται από διαφορετικές προϋποθέσεις πρόσβασης και διασφάλισης, και ορισμένοι από τους ισχύοντες κανόνες υπονομεύουν την αποτελεσματικότητα της νόμιμης χρήσης των συστημάτων από τις εν λόγω αρχές. Σύμφωνα με τη νέα προσέγγιση δύο σταδίων στην αναζήτηση δεδομένων, αρχικά οι αρμόδιοι υπάλληλοι για την επιβολή του νόμου θα ελέγχουν παράλληλα όλα τα συστήματα που αποθηκεύουν τα δεδομένα τους στο κοινό αποθετήριο δεδομένων ταυτότητας, προκειμένου να

⁸ Το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν, το Eurodac, το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις, το μελλοντικό σύστημα εισόδου/εξόδου της ΕΕ και το προτεινόμενο ευρωπαϊκό σύστημα πληροφοριών ποινικού μητρώου για υπηκόους τρίτων χωρών.

⁹ Το Eurodac, το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις, το μελλοντικό σύστημα εισόδου/εξόδου της ΕΕ, το προτεινόμενο ευρωπαϊκό σύστημα πληροφοριών και αδειας ταξιδιού και το προτεινόμενο ευρωπαϊκό σύστημα πληροφοριών ποινικού μητρώου για υπηκόους τρίτων χωρών.

¹⁰ Το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν, το Eurodac, το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις, το μελλοντικό σύστημα εισόδου/εξόδου της ΕΕ, το προτεινόμενο ευρωπαϊκό σύστημα πληροφοριών και αδειας ταξιδιού και το προτεινόμενο ευρωπαϊκό σύστημα πληροφοριών ποινικού μητρώου για υπηκόους τρίτων χωρών.

¹¹ C(2017)3349 final της 12.5.2017.

γνωρίζουν αν υπάρχουν πληροφορίες για τα αναζητούμενα πρόσωπα σε οποιοδήποτε από τα συστήματα. Για να διασφαλιστεί η προστασία των δεδομένων, θα αποστέλλεται μόνο *ένδειξη θετικού/αρνητικού αποτελέσματος*. Ο υπάλληλος δεν θα έχει πρόσβαση σε όλα τα δεδομένα οποιουδήποτε συστήματος, κυρίως όμως θα ξέρει εάν και πού υπάρχουν σχετικά στοιχεία. Σε δεύτερο στάδιο, ο υπάλληλος θα είναι σε θέση να ζητήσει πλήρη πρόσβαση στο σύστημα/στα συστήματα πληροφοριών όπου υπήρξαν θετικά αποτελέσματα, με ξεχωριστό αίτημα πρόσβασης για κάθε σχετικό σύστημα και σύμφωνα με τους αντίστοιχους κανόνες κάθε συστήματος. Όπως και σήμερα, ο υπάλληλος θα είναι υποχρεωμένος να αιτιολογεί την ανάγκη για πρόσβαση στο σύστημα, σύμφωνα με τα δικαιώματα πρόσβασης και τις αρχές του περιορισμού του σκοπού του συστήματος πληροφοριών, ενώ η μετέπειτα πλήρης πρόσβαση εξακολουθεί να υπόκειται σε προηγούμενη έγκριση από εντεταλμένη αρχή, και συνεχίζει να απαιτεί συγκεκριμένο αναγνωριστικό και σύνδεση χρήστη. Μετά την εφαρμογή της αναζήτησης δεδομένων σε δύο στάδια, δεν θα υπάρχει πλέον ανάγκη για προηγούμενη αναζήτηση στις εθνικές βάσεις δεδομένων και δρομολόγηση προηγούμενης έρευνας στο αυτοματοποιημένο σύστημα αναγνώρισης δακτυλικών αποτυπωμάτων άλλων κρατών μελών σύμφωνα με την απόφαση 2008/615/ΔΕΥ («έλεγχος Prüm»).

Οι προτάσεις διαλειτουργικότητας **τηρούν και προωθούν τα θεμελιώδη δικαιώματα και συγκεκριμένα το δικαίωμα προστασίας των δεδομένων**. Καθώς το νέο συνολικό πλαίσιο για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην ΕΕ έχει πλέον καταρτιστεί και υπάρχουν σημαντικές εξελίξεις στον τομέα της τεχνολογίας και της ασφάλειας των ΤΠ, η αρχή του περιορισμού του σκοπού είναι πιο εύκολο να εφαρμόζεται σε επίπεδο πρόσβασης και χρήσης των δεδομένων που αποθηκεύονται, σε πλήρη συμμόρφωση με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και την πρόσφατη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα προτεινόμενα μέτρα δεν θα οδηγήσουν στη διασύνδεση των επιμέρους συστημάτων. Κάθε σύστημα θα διατηρήσει τον ειδικό του περιορισμό του σκοπού, τους κανόνες πρόσβασης και τους κανόνες διατήρησης δεδομένων. Επίσης, τα προτεινόμενα μέτρα δεν θα οδηγήσουν σε αύξηση της συλλογής νέων δεδομένων. Παρέχουν έναν στοχευμένο και έξυπνο τρόπο χρήσης των υφιστάμενων πληροφοριών που διατηρούνται στα συστήματα της ΕΕ με το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Οι νομοθετικές προτάσεις είναι το αποτέλεσμα μιας **διαφανούς διαδικασίας χωρίς αποκλεισμούς** που ξεκίνησε με την ανακοίνωση της Επιτροπής για πιο ισχυρά και έξυπνα συστήματα πληροφοριών για τα σύνορα και την ασφάλεια, του Απριλίου του 2016, στην οποία έδωσε συνέχεια ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου¹² προκειμένου να εξετάσει τις νομικές, τεχνικές και επιχειρησιακές προκλήσεις των διαφόρων επιλογών για την επίτευξη της διαλειτουργικότητας.

¹² Η ομάδα συγκροτήθηκε σύμφωνα με την απόφαση 2016/C 257/03 της Επιτροπής, της 17.6.2016. Συμμετείχαν εμπειρογνώμονες από κράτη μέλη και συνδεδεμένες χώρες Σένγκεν και από οργανισμούς της ΕΕ όπως η eu-LISA, η Ευρώπη, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής και ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Ο Συντονιστής Αντιτρομοκρατικής Δράσης της ΕΕ και ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων συμμετείχαν ως πλήρη μέλη. Εκπρόσωποι της Γραμματείας της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (LIBE) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου, συμμετείχαν ως παρατηρητές. Για την τελική έκθεση της ομάδας εμπειρογνομόνων μπορείτε να ανατρέξετε στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetailDoc&id=32600&no=1>.

Τα παραρτήματά της περιλαμβάνουν συνοπτική παρουσίαση έκθεσης του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων καθώς και δηλώσεις του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων και του Συντονιστή Αντιτρομοκρατικής Δράσης της ΕΕ.

Οι νομοθετικές προτάσεις περιλαμβάνουν λεπτομερείς διατάξεις για τις **αναγκαίες αλλαγές στις νομικές πράξεις** που αποτελούν σήμερα οριστικά κείμενα όπως εγκρίθηκαν από τους συννομοθέτες, δηλαδή τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν, τον κανονισμό για το σύστημα εισόδου/εξόδου, τις νομικές πράξεις που διέπουν το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις. Οι άλλες πράξεις που καλύπτονται¹³ τελούν υπό διαπραγματεύση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Επομένως, για τις πράξεις αυτές δεν είναι δυνατόν να καθοριστούν οι απαραίτητες τροποποιήσεις σε αυτό το στάδιο. Η Επιτροπή θα υποβάλει τις τροποποιήσεις για καθεμία από αυτές τις πράξεις εντός δύο εβδομάδων μετά την επίτευξη πολιτικής συμφωνίας σχετικά με το αντίστοιχο σχέδιο κανονισμού. Καλεί τους συννομοθέτες να επισπεύσουν τη συμφωνία στις τρέχουσες διαπραγματεύσεις για τις πράξεις αυτές.

2. Ανάπτυξη νέων και συμπληρωματικών δράσεων για την αντιμετώπιση των κενών

Πέρα από τις νέες προτάσεις για τη διαλειτουργικότητα που διατυπώθηκαν παραπάνω, είναι ζωτικής σημασίας να συνεχιστεί η πρόοδος όσον αφορά την κάλυψη των υφιστάμενων κενών πληροφόρησης που αναγνώρισε η Επιτροπή στην ανακοίνωσή του Απριλίου του 2016 σχετικά με τους υπηκόους τρίτων χωρών που επισκέπτονται τον χώρο Σένγκεν. Τα τελικά κείμενα του κανονισμού σχετικά με **το σύστημα εισόδου/εξόδου της ΕΕ**¹⁴ (ΣΕΕ) και του κανονισμού για την τροποποίηση του κώδικα συνόρων του Σένγκεν προκειμένου να ευθυγραμμιστεί με το ΣΕΕ¹⁵ εγκρίθηκαν από τους συννομοθέτες στα τέλη Νοεμβρίου με έναρξη ισχύος ως το τέλος του 2017. Στη συνέχεια, η ανάπτυξη του συστήματος θα ξεκινήσει το 2018 για να διασφαλιστεί η πλήρης λειτουργικότητά του ως το 2020.

Ένα επιπλέον κενό πληροφόρησης — ως προς τους υπηκόους τρίτων χωρών για τους οποίους δεν απαιτείται θεώρηση — εξετάστηκε στην νομοθετική πρόταση της Επιτροπής του Νοεμβρίου του 2016 για τη θέσπιση ενός νέου συστήματος ΤΠ μεγάλης κλίμακας, του **ευρωπαϊκού συστήματος πληροφοριών και άδειας ταξιδιού (ETIAS)**. Το Συμβούλιο συμφώνησε σε γενική προσέγγιση τον Ιούνιο 2017 και η διαπραγματευτική εντολή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου επιβεβαιώθηκε στις 25 Οκτωβρίου 2017. Την ίδια μέρα ξεκίνησαν τριμερείς διαπραγματεύσεις και συνεχίστηκαν στις 16 Νοεμβρίου 2017 και στις 29 Νοεμβρίου 2017. Ο επόμενος πολιτικός τριμερής διάλογος είναι προγραμματισμένος για τις 12 Δεκεμβρίου 2017. Η Επιτροπή καλεί τους δύο συννομοθέτες να καταλήξουν σε πολιτική συμφωνία επί του φακέλου μέχρι τα τέλη του 2017, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου του 2016 και την κοινή δήλωση.

3. Μεγιστοποίηση των οφελών των υφιστάμενων συστημάτων πληροφοριών

(α) Νομοθετικές εργασίες σε εξέλιξη για την ενίσχυση των υφιστάμενων συστημάτων πληροφοριών

Ως μέρος των προσπαθειών της Επιτροπής για τη μεγιστοποίηση των δυνατοτήτων των υφιστάμενων συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ, η Επιτροπή ενέκρινε τρεις νομοθετικές προτάσεις, τον Δεκέμβριο του 2016, για την ενίσχυση του **συστήματος πληροφοριών Σένγκεν (SIS)**¹⁶. Οι προτάσεις αυτές περιλαμβάνουν βασικά μέτρα για την ενίσχυση της

¹³ Οι προτεινόμενοι κανονισμοί σχετικά με το ευρωπαϊκό σύστημα πληροφοριών και άδειας ταξιδιού και το ευρωπαϊκό σύστημα πληροφοριών ποινικού μητρώου για υπηκόους τρίτων χωρών, οι κανονισμοί σχετικά με το Eurodac, το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν και τον eu-LISA, καθώς και οι συνακόλουθες τροποποιήσεις του προτεινόμενου κανονισμού σχετικά με το ευρωπαϊκό σύστημα πληροφοριών και άδειας ταξιδιού που αφορούν τον κανονισμό του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής.

¹⁴ Κανονισμός 2017/2226 της 30.11.2017.

¹⁵ Κανονισμός 2017/2225 της 30.11.2017.

¹⁶ COM(2016)881 final, COM(2017)882 final και COM(2017)883 final της 21.12.2016.

καταπολέμησης της τρομοκρατίας, όπως η θέσπιση της υποχρέωσης των κρατών μελών να δημιουργούν καταχώριση στο SIS σε περίπτωση αναζήτησης ατόμων σχετικά με τρομοκρατικό έγκλημα. Οι συζητήσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο συμπεριλάμβαναν επίσης την ανάγκη ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τρομοκρατικά εγκλήματα στο SIS με την Ευρώπη, προτείνοντας τροποποιήσεις οι οποίες θα δίνουν τη δυνατότητα στην Ευρώπη και στα κράτη μέλη να ανταλλάσσουν συμπληρωματικές πληροφορίες για θετικά αποτελέσματα στο SIS που συνδέονται με την τρομοκρατία, και στην Ευρώπη να διασταυρώνει πληροφορίες σχετικά με τις πρόσφατα δημιουργημένες καταχωρίσεις και τα θετικά αποτελέσματα σχετικά με αυτές τις καταχωρίσεις στις βάσεις δεδομένων της και στα αρχεία δεδομένων εργασίας προς ανάλυση. Οι διαπραγματεύσεις μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με αυτές τις προτάσεις ξεκίνησαν στις 16 Νοεμβρίου 2016. Δεδομένης της σημασίας των εν λόγω προτάσεων, η Επιτροπή καλεί τους συννομοθέτες να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με αυτές έως τις αρχές του 2018.

Παράλληλα, όπως προβλεπόταν από το 2016, συνεχίζονται οι εργασίες για την ενίσχυση του SIS με την εισαγωγή ενός **αυτοματοποιημένου συστήματος αναγνώρισης δακτυλικών αποτυπωμάτων (AFIS)**. Με αυτόν τον τρόπο, οι τελικοί χρήστες του SIS (όπως οι αστυνομικοί και οι συνοριοφύλακες) θα έχουν τη δυνατότητα αναζήτησης στο SIS βάσει δεδομένων δακτυλικών αποτυπωμάτων, διασφαλίζοντας την αξιόπιστη ταυτοποίηση των ατόμων, συμπεριλαμβανομένων όσων ταξιδεύουν με ψευδή στοιχεία ταυτότητας. Εννέα κράτη μέλη δήλωσαν εθελοντική συμμετοχή στην πρώτη φάση ανάπτυξης του AFIS, που αναμένεται να ξεκινήσει τον Μάρτιο του 2018. Η πλήρης ανάπτυξη σε όλα τα κράτη μέλη που χρησιμοποιούν το SIS αναμένεται να ολοκληρωθεί αργότερα μέσα στο έτος.

Όσον αφορά τη νομοθετική πρόταση για την ενίσχυση του συστήματος **Eurodac**¹⁷, οι τριμερείς διάλογοι βρίσκονται σε εξέλιξη. Το Eurodac είναι ένα από τα συστήματα πληροφοριών που θα καλύπτονται από τα στοιχεία διαλειτουργικότητας, και γι' αυτόν τον λόγο είναι σημαντικό να καταλήξουν σύντομα οι συννομοθέτες σε συμφωνία επί του φακέλου. Στην ανακοίνωση που καθορίζει τη συμβολή της Επιτροπής στη σύνοδο των ηγετών σχετικά με τη μελλοντική πορεία της εξωτερικής και της εσωτερικής διάστασης της μεταναστευτικής πολιτικής¹⁸, η Επιτροπή ζητεί να εγκριθεί η πρόταση έως τον Μάρτιο του 2018.

Για να περιοριστεί ακόμα περισσότερο ο χώρος δράσης των τρομοκρατών και εγκληματιών, στις 29 Ιουνίου 2017 η Επιτροπή υπέβαλε συμπληρωματική πρόταση για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής ποινικών μητρώων υπηκόων τρίτων χωρών στην ΕΕ μέσω του **ευρωπαϊκού συστήματος πληροφοριών ποινικού μητρώου (ECRIS)**¹⁹. Το Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων ενέκρινε, στις 8 Δεκεμβρίου 2017, γενική προσέγγιση για την προτεινόμενη οδηγία²⁰ και τον κανονισμό. Οι τριμερείς συζητήσεις μεταξύ των συννομοθετών θα μπορούσαν να αρχίσουν αμέσως μόλις το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εγκρίνει τη διαπραγματευτική εντολή σχετικά με τις δύο προτάσεις για το ECRIS. Η Επιτροπή καλεί τους δύο συννομοθέτες να καταλήξουν σύντομα σε συμφωνία σχετικά με τις προτάσεις.

¹⁷ COM(2016)272 final της 4.5.2016.

¹⁸ COM(2017)820 final της 7.12.2017.

¹⁹ COM(2017)344 final της 29.6.2017.

²⁰ COM(2016)7 final της 19.1.2016.

Στις 29 Ιουνίου 2017, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση για αναθεώρηση της **εντολής του Οργανισμού για τη λειτουργική διαχείριση συστημάτων ΤΠ μεγάλης κλίμακας στον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης**²¹. Ο Οργανισμός θα πρέπει να επιφορτιστεί με τη συμβολή στην ανάπτυξη της διαλειτουργικότητας μεταξύ των συστημάτων ΤΠ μεγάλης κλίμακας και, με αυτό το πνεύμα, η πρόταση αποσκοπεί στην αναθεώρηση του ιδρυτικού κανονισμού του Οργανισμού, ώστε να ληφθούν υπόψη οι συστάσεις που προκύπτουν από την αξιολόγηση του Οργανισμού, καθώς και στη βελτίωση της λειτουργίας και στην ενίσχυση του ρόλου του, ώστε να εξασφαλιστεί ότι ανταποκρίνεται στις τρέχουσες προκλήσεις σε επίπεδο ΕΕ. Στοχεύει επίσης να ενσωματώσει στον κανονισμό αλλαγές που απορρέουν από πολιτικές, νομικές ή αντικειμενικές εξελίξεις και, ειδικότερα, να αποτυπώσει το γεγονός ότι νέα συστήματα θα ανατεθούν στον Οργανισμό. Η Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (LIBE) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ενέκρινε τη διαπραγματευτική εντολή στις 7 Δεκεμβρίου 2017, και το Συμβούλιο κατέληξε σε γενική προσέγγιση την ίδια ημέρα.

(β) Διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής των υφιστάμενων συστημάτων πληροφοριών

Ένα βασικό εργαλείο για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος είναι η **οδηγία για τις καταστάσεις ονομάτων επιβατών (PNR)**²². Αν και οι εργασίες συνεχίζονται σε όλα τα κράτη μέλη για να διασφαλιστεί η πλήρης εφαρμογή της οδηγίας πριν από τη λήξη της προθεσμίας της 25ης Μαΐου 2018, έναν χρόνο μετά το σχέδιο εφαρμογής της οδηγίας PNR του Νοεμβρίου του 2016²³ εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές ανισότητες μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την πρόοδο στη δημιουργία των εθνικών τους συστημάτων PNR. Η προθεσμία μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο πλησιάζει σύντομα. Επομένως, είναι κρίσιμο να εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες για την επιτυχή ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων έως τις 25 Μαΐου 2018. Έχει ιδιαίτερη σημασία να θεσπιστούν οι διαδικασίες και οι δίαυλοι επικοινωνίας που θα επιτρέπουν στις εθνικές μονάδες στοιχείων επιβατών να ανταλλάσσουν όλα τα σχετικά δεδομένα PNR με τις μονάδες στοιχείων επιβατών άλλων κρατών μελών και την Ευρώπη. Αυτό το εργαλείο ζωτικής σημασίας για την ασφάλεια της ΕΕ θα είναι σε θέση να αποκτήσει το πλήρες δυναμικό του όταν όλα τα κράτη μέλη θα έχουν θεσπίσει λειτουργικά συστήματα PNR και θα μπορούν πράγματι να ανταλλάσσουν δεδομένα μεταξύ τους και με την Ευρώπη. Από τις 15 Νοεμβρίου 2017, η κατάσταση έχει ως εξής:

- Επτά κράτη μέλη διαθέτουν ήδη τόσο τη νομική όσο και την τεχνική ικανότητα να συλλέγουν και επεξεργάζονται δεδομένα PNR. Ωστόσο, τα περισσότερα από αυτά τα κράτη μέλη πρέπει ακόμα να προσαρμόσουν τις αντίστοιχες νομικές βάσεις τους, ώστε να ευθυγραμμιστούν πλήρως με τις απαιτήσεις της οδηγίας PNR.
- Δεκατρία κράτη μέλη βρίσκονται σε ενδιάμεσο στάδιο εφαρμογής. Τέσσερα από αυτά έχουν θεσπίσει και εξοπλίσουν τις οικείες μονάδες στοιχείων επιβατών (PIU), αλλά δεν συλλέγουν ούτε επεξεργάζονται πραγματικά δεδομένα PNR λόγω έλλειψης νομικής βάσης που να επιτρέπει τη συλλογή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Τα υπόλοιπα εννέα κράτη μέλη βρίσκονται σε διάφορα στάδια ολοκλήρωσης της ανάπτυξης ή της εγκατάστασης των PIU και της τεχνικής λύσης που θα χρησιμοποιείται για την επεξεργασία των δεδομένων PNR σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας PNR, ενώ η συνεργασία με τους αερομεταφορείς βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη. Ωστόσο, ορισμένα από

²¹ COM(2017)352 final της 29.6.2017.

²² Οδηγία 2016/681 της 27.4.2016.

²³ SWD(2016)426 final της 28.11.2016.

αυτά τα εννέα κράτη μέλη έχουν ήδη εγκρίνει νομοθεσία σχετικά με τις καταστάσεις ονομάτων επιβατών.

- Επτά κράτη μέλη δεν έχουν σημειώσει επαρκή πρόοδο στη διαδικασία εφαρμογής και πρέπει ακόμη να προσδιορίσουν τη διοικητική δομή των PIU, και/ή να υποβάλουν τη σχετική νομοθεσία στα κοινοβούλιά τους, και/ή να αρχίσουν την εγκατάσταση της τεχνικής λύσης που θα χρησιμοποιηθεί από τις PIU, και/ή να δρομολογήσουν τη διαδικασία για την επίτευξη συνδεσιμότητας με τους αερομεταφορείς.

Η Επιτροπή εξακολουθεί να στηρίζει τα κράτη μέλη στις προσπάθειές τους να εφαρμόσουν εγκαίρως την οδηγία. Η έκτη συνεδρίαση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας PNR πραγματοποιήθηκε στις 3 Οκτωβρίου 2017 και επέτρεψε στους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών να αλληλοενημερωθούν και να ενημερώσουν την Επιτροπή όσον αφορά την πρόοδο στη διαδικασία εφαρμογής και να μοιραστούν τα διδάγματα που αντλήθηκαν, βέλτιστες πρακτικές και πρακτική εμπειρία.

Έχει διατεθεί χρηματοδοτική ενίσχυση μέσω των εθνικών προγραμμάτων και των δράσεων της ΕΕ στο πλαίσιο του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας — Αστυνομία για να στηριχθεί η σύσταση λειτουργικών PIU σε εθνικό επίπεδο και να καταστεί δυνατή η ανταλλαγή δεδομένων PNR μεταξύ τους σύμφωνα με την οδηγία PNR²⁴.

Συνεχίζονται επίσης οι εργασίες για τη διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής των **αποφάσεων Prüm**²⁵ για την ανταλλαγή δεδομένων δακτυλικών αποτυπωμάτων, DNA και αδειών κυκλοφορίας οχημάτων. Ενώ τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν σημειώσει πρόοδο στο θέμα αυτό, η Επιτροπή χρειάστηκε να χρησιμοποιήσει τις εξουσίες της επί παραβάσει. Η Επιτροπή έστειλε αιτιολογημένες γνώμες στην Κροατία, την Ιρλανδία και την Ιταλία στις 18 Μαΐου 2017, και στην Ελλάδα στις 5 Οκτωβρίου 2017. Παράλληλα, η Επιτροπή συνεχίζει να στηρίζει τα κράτη μέλη παρέχοντας χρηματοδότηση για δραστηριότητες εφαρμογής στο πλαίσιο των εθνικών προγραμμάτων από το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας – Αστυνομία. Η Επιτροπή έχει διαθέσει επιπλέον 22 εκατ. EUR σε αυτά τα εθνικά προγράμματα για το 2017 και η χρηματοδότηση αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εφαρμογή των αποφάσεων Prüm.

(γ) *Στήριξη για την καλύτερη εφαρμογή των υφιστάμενων συστημάτων πληροφοριών*

Εκτός από την ενίσχυση των υφιστάμενων συστημάτων και τη διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής τους, η Επιτροπή εργάζεται επίσης σκληρά για να στηρίξει την καλύτερη εφαρμογή των υφιστάμενων συστημάτων πληροφοριών. Στο πλαίσιο του **μηχανισμού αξιολόγησης Σένγκεν**²⁶, πραγματοποιούνται επιτόπιες αξιολογήσεις της εφαρμογής του SIS

²⁴ Όπως ανακοινώθηκε στην πέμπτη έκθεση προόδου προς μια αποτελεσματική και πραγματική Ένωση Ασφάλειας, η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή ενίσχυσε τον προϋπολογισμό της Ένωσης για το 2017 με 70 εκατ. EUR στο πλαίσιο του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας — Αστυνομία για τη στήριξη δράσεων που αφορούν τα δεδομένα PNR κατά την περίοδο 2017-2020. Αυτοί οι πρόσθετοι πόροι έχουν διατεθεί ως συμπληρωματική ενίσχυση στα εθνικά προγράμματα των κρατών μελών σύμφωνα με την κλείδα κατανομής του ταμείου. Όσον αφορά τις δράσεις της Ένωσης, το εν εξελίξει έργο «PIU.net», που επιλέχθηκε στο πλαίσιο της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας — Αστυνομία 2016 (με μέγιστη επιδότηση ύψους 3,78 εκατ. EUR), έχει ως στόχο να υλοποιήσει μια τεχνική λύση για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής δεδομένων PNR μεταξύ των PIU των κρατών μελών. Τον Νοέμβριο του 2017, η Επιτροπή δημοσίευσε συμπληρωματική πρόσκληση υποβολής προτάσεων, με συνολικό προϋπολογισμό ύψους 1,5 εκατ. EUR, για την κατάρτιση, την ευαισθητοποίηση και άλλες ενέργειες για την ανάπτυξη ικανοτήτων του προσωπικού που εργάζεται για τις PIU.

²⁵ Αποφάσεις 2008/615/ΔΕΥ και 2008/616/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 23.6.2008.

²⁶ Κανονισμός 1053/2013 του Συμβουλίου της 7.10.2013.

στα κράτη μέλη κάθε πέντε έτη, οι οποίες διενεργούνται από εμπειρογνώμονες των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στον τομέα. Το 2017, πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις αξιολόγησης στη Δανία, την Ισλανδία, τη Σουηδία, την Πορτογαλία, την Ισπανία, την Κροατία, τη Νορβηγία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Τυχόν ζητήματα εφαρμογής που εντοπίστηκαν κατά τις αξιολογήσεις αντιμετωπίζονται μέσω επίσημων συστάσεων του Συμβουλίου προς το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος. Η πρόοδος όσον αφορά προηγούμενες συστάσεις αποτελεί επίσης μέρος των ελέγχων που διενεργούν οι ομάδες αξιολόγησης κατά τη διάρκεια των επιτόπιων επισκέψεων. Με βάση τα πορίσματα των αξιολογήσεων Σένγκεν που διενεργήθηκαν μέχρι σήμερα για τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν, η Επιτροπή θα επεξεργαστεί ένα σύνολο **βέλτιστων πρακτικών και διδαγμάτων** που θα παρέχουν προστιθέμενη αξία σε όλα τα κράτη μέλη για να βελτιώσουν την εφαρμογή των υφιστάμενων συστημάτων πληροφοριών, προς μελλοντική συζήτηση με τα κράτη μέλη.

Για περαιτέρω βελτίωση των ροών πληροφοριών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να κάνουν πλήρη χρήση των τεχνικών λύσεων, ώστε να βελτιωθεί η ανταλλαγή πληροφοριών με την Ευρωπόλ. Η αυτοματοποίηση της διαδικασίας τηλεφόρτωσης δεδομένων στο **σύστημα πληροφοριών της Ευρωπόλ** για σκοπούς διασταυρούμενου ελέγχου μπορεί να βελτιώσει σημαντικά την ανταλλαγή συναφών και επίκαιρων πληροφοριών με την Ευρωπόλ και τα άλλα κράτη μέλη. Οι λεγόμενοι «φορτωτές δεδομένων» αποτελούν ένα τεχνικό εργαλείο για μια ανάλογη αυτοματοποιημένη τηλεφόρτωση δεδομένων. Η Ευρωπόλ έχει αναπτύξει τέτοιους φορτωτές δεδομένων που επιτρέπουν στα κράτη μέλη να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους στην τηλεφόρτωση, επικαιροποίηση και διαγραφή δεδομένων στο σύστημα πληροφοριών της Ευρωπόλ. Φορτωτές δεδομένων χρησιμοποιούνται ήδη σε διάφορα κράτη μέλη²⁷. Προκειμένου τα δεδομένα της Ευρωπόλ να είναι διαθέσιμα σε μια πολύ ευρύτερη ομάδα αστυνομικών, βρίσκεται σε εξέλιξη πιλοτικό σχέδιο το οποίο περιλαμβάνει πέντε κράτη μέλη (Ισπανία, Εσθονία, Φινλανδία, Ελλάδα, Πολωνία) και επικεντρώνεται στη χρήση του **QUEST**, ενός συστήματος διεπαφής που επιτρέπει την ενσωμάτωση αυτόματων αναζητήσεων των δεδομένων της Ευρωπόλ από τα συστήματα πληροφοριών της εκάστοτε εθνικής αστυνομίας. Η διεπαφή αυτή αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία στις αρχές του 2018, μετά την επικύρωση από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Προστασίας Δεδομένων και λειτουργικές δοκιμές από τα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή ανέθεσε μελέτη για την αξιολόγηση της πληρότητας και της συμμόρφωσης των μέτρων των κρατών μελών ως προς τη μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο της **Σουηδικής απόφασης-πλαίσιου**²⁸, η οποία παρέχει ένα κοινό νομικό πλαίσιο για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών. Τα αποτελέσματα αναμένονται κατά το πρώτο τρίμηνο του 2018 και θα εξεταστούν για να διαπιστωθεί εάν απαιτείται νέα δράση. Στις 3 Οκτωβρίου 2017, η Επιτροπή απηύθυνε αιτιολογημένη γνώμη στο Λουξεμβούργο για τη μη κοινοποίηση των εθνικών μέτρων που ελήφθησαν για την εκτέλεση της παρούσας απόφασης.

III. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΛΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

²⁷ Για παράδειγμα: Βέλγιο, Φινλανδία, Πολωνία, Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς και πρόσφατα Τσεχική Δημοκρατία και Κροατία.

²⁸ Απόφαση-πλαίσιο 2006/960 του Συμβουλίου της 18.12.2006.

Εκτός από τις εργασίες για την κάλυψη των κενών πληροφόρησης και την ενίσχυση των συστημάτων πληροφοριών, συνεχίστηκαν οι εργασίες σε διάφορους άλλους τομείς της Ένωσης Ασφάλειας.

1. Μέτρα για τη βελτίωση της προστασίας και της ανθεκτικότητας κατά της τρομοκρατίας και του εγκλήματος

Σε συνέχεια της έγκρισης του **σχεδίου δράσης για την προστασία των δημόσιων χώρων**²⁹ της Επιτροπής, στις 14-15 Νοεμβρίου 2017 έλαβε χώρα η πρώτη συνεδρίαση του δικτύου προστασίας έναντι υψηλού κινδύνου. Η μονάδα της ισπανικής Guardia Civil που είναι επιφορτισμένη με την προστασία χώρων υψηλού κινδύνου φιλοξένησε την πρώτη αυτή διάσκεψη στο αρχηγείο της στο Logroño (Ισπανία). Το νέο αυτό δίκτυο έχει ως στόχο την υποστήριξη της ανάπτυξης νέων μεθόδων για την καλύτερη προστασία των δημόσιων χώρων υψηλού κινδύνου. Επιπλέον, θα πραγματοποιηθεί στις Βρυξέλλες η πρώτη συνεδρίαση του φόρουμ φορέων εκμετάλλευσης στις 20 Δεκεμβρίου 2017, συνοδευόμενη από ειδική θεματική συνεδρίαση για την ενοικίαση αυτοκινήτων στις 21 Δεκεμβρίου 2017. Έχουν ξεκινήσει επίσης οι προετοιμασίες για τη συνεδρίαση με τους δημάρχους των ευρωπαϊκών πόλεων που θα διοργανωθεί μαζί με την Επιτροπή των Περιφερειών την επόμενη άνοιξη.

Ανταποκρινόμενα σε ένα αυξημένο επίπεδο απειλής στον τομέα των μεταφορών, και ειδικότερα των σιδηροδρομικών δικτύων, ορισμένα κράτη μέλη ενίσχυσαν τα μέτρα ασφαλείας τους για την προστασία των σιδηροδρομικών μεταφορών. Τα μέτρα αυτά ελήφθησαν με κατακερματισμένο τρόπο, γεγονός που τονίζει την ανάγκη να βελτιωθεί ο συντονισμός στον τομέα της σιδηροδρομικής ασφάλειας. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ανακοίνωσε, στο πρόγραμμα εργασίας της για το 2018, την πρόθεσή της να επιδιώξει περαιτέρω μέτρα για τη βελτίωση της **ασφάλειας των επιβατών των σιδηροδρόμων**.

Στον τομέα της έρευνας, η εκδήλωση για την **έρευνα σχετικά με την ασφάλεια** του 2017 συνδιοργανώθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Εσθονική Προεδρία στο Ταλίν στις 14-15 Νοεμβρίου 2017. Αναγνωρίστηκε με ευρεία αποδοχή ότι απαιτούνται επιπρόσθετες προσπάθειες για να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ των αποτελεσμάτων της έρευνας και της δυνατότητας χρήσης αποτελεσματικών προϊόντων και υπηρεσιών για την αντιμετώπιση διαφορετικών απειλών κατά της ασφάλειας, όπως η τρομοκρατία, το κυβερνοέγκλημα και οι φυσικές καταστροφές. Η συμμετοχή της βιομηχανίας, της ακαδημαϊκής κοινότητας, των δημόσιων αρχών και των επαγγελματιών σε μια διαδικασία συν-δημιουργίας θα βοηθήσει να έρθουν σε επαφή η πλευρά της προσφοράς (βιομηχανία) και η πλευρά της ζήτησης (τελικοί χρήστες), ώστε να παγιώσουν τις μελλοντικές απαιτήσεις και να συμφωνήσουν στις πιθανές λύσεις που μπορούν να έχουν ουσιαστικό αντίκτυπο και να διευκολύνουν το έργο των επαγγελματιών ασφαλείας στο εγγύς μέλλον. Η Επιτροπή θα εξετάσει τρόπους για την προώθηση των εν λόγω ιδεών.

2. Αντιμετώπιση των μέσων που στηρίζουν την τρομοκρατία

Συνεχίστηκαν οι συζητήσεις με τους συννομοθέτες σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής για τροποποιήσεις της **4^{ης} οδηγίας για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες**, η οποία θα βοηθήσει στην καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Η Επιτροπή καλεί εκ νέου τους συννομοθέτες να ολοκληρώσουν ταχέως τις νομοθετικές διαπραγματεύσεις επί του συγκεκριμένου φακέλου προτεραιότητας και να συμφωνήσουν σε μια συμβιβαστική λύση που θα ενισχύει το υπάρχον σύνολο κανόνων της

²⁹ COM(2017) 612 final της 18.10.2017.

Ένωσης για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της διαφάνειας των πληροφοριών σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο.

Επιπλέον, η πρόταση **οδηγίας για την εναρμόνιση του ορισμού και των ποινικών κυρώσεων για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες**³⁰ θα συμβάλει στην υπέρβαση των εμποδίων κατά τη διασυνοριακή συνεργασία για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Επιτεύχθηκε γενική προσέγγιση στο Συμβούλιο στις 8 Ιουνίου 2017. Με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να υιοθετεί τη θέση του στις 11 Δεκεμβρίου 2017, οι διοργανικές συζητήσεις θα ξεκινήσουν σύντομα με σκοπό την επίτευξη συμφωνίας μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2018.

Συνεχίζονται οι εργασίες σχετικά με πιθανά μέτρα για τη βελτίωση της διασυνοριακής πρόσβασης των αρχών επιβολής του νόμου στα αντίστοιχα οικονομικά δεδομένα που ενδέχεται να παράσχουν απαραίτητες πληροφορίες για τρομοκρατικές δραστηριότητες, όπως ανακοινώθηκε στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2017. Στις 20 Νοεμβρίου 2017, η Επιτροπή οργάνωσε συνάντηση ενδιαφερόμενων φορέων υψηλού επιπέδου με τα κράτη μέλη και τα όργανα της ΕΕ για να αξιολογηθεί η ανάγκη **πρόσθετων μέτρων για τη διευκόλυνση της διασυνοριακής πρόσβασης σε οικονομικές πληροφορίες με σκοπό την καταπολέμηση της τρομοκρατίας**. Σε αυτήν τη συνάντηση, τα κράτη μέλη επεσήμαναν ότι τα διάφορα μέτρα, είτε υφιστάμενα είτε τρέχοντα ή προγραμματισμένα, ενδέχεται να παράσχουν τα απαραίτητα εργαλεία και λύσεις, ιδίως η **ευρωπαϊκή εντολή έρευνας**³¹, η **οδηγία για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες**³² (συμπεριλαμβανομένης της πρότασης για τροποποιήσεις³³ που βρίσκεται υπό διαπραγμάτευση) και η αναμενόμενη πρόσκληση υποβολής προτάσεων για την υποστήριξη έργων καταπολέμησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας³⁴.

Η πρόταση για την αναθεώρηση της 4^{ης} οδηγίας για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες προβλέπει την υποχρεωτική θέσπιση **εθνικών κεντρικών μητρώων τραπεζικών λογαριασμών και συστημάτων ανάκτησης**, στα οποία θα έχουν πρόσβαση οι μονάδες χρηματοοικονομικών πληροφοριών και οι αρχές καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Επί του παρόντος, η Επιτροπή αξιολογεί τον αντίκτυπο των σχετικών επιλογών πολιτικής με σκοπό να προτείνει, την άνοιξη του 2018, οδηγία για να χορηγηθεί στις αρχές επιβολής του νόμου και στις υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων πρόσβαση στα μητρώα και συστήματα ανάκτησης δεδομένων στο αντίστοιχο κράτος μέλος.

Η Επιτροπή επεξεργάζεται επίσης πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της **συνεργασίας μεταξύ των μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών**, καθώς και της συνεργασίας τους με τις αρχές επιβολής του νόμου. Αυτές οι εργασίες θα πρέπει επίσης να ολοκληρωθούν την άνοιξη του 2018. Παράλληλα, και με σκοπό την προετοιμασία των απαραίτητων πρωτοβουλιών για τη διευκόλυνση της διασυνοριακής πρόσβασης των αρχών επιβολής του νόμου στα οικονομικά δεδομένα, η Επιτροπή θα συνεχίσει να αξιολογεί την αναγκαιότητα, την τεχνική σκοπιμότητα και την αναλογικότητα τυχόν πρόσθετων μέτρων.

³⁰ COM(2016)826 final της 21.12.2016.

³¹ Οδηγία 2014/41 της 3.4. 2014.

³² Οδηγία 2015/849/EK της 20.5.2015.

³³ COM(2016) 450 final της 5.7.2016.

³⁴ http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/other_eu_prog/other/home/call-fiche/isfp-call-fiche-2017-ag-terfin_en.pdf

Η Επιτροπή εξέδωσε σήμερα έκθεση για την αξιολόγηση του κανονισμού 258/2012 σχετικά με την **άδεια εξαγωγής και τα μέτρα εισαγωγής και διαμετακόμισης για πυροβόλα όπλα**. Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο κανονισμός παραμένει απαραίτητος, αλλά ότι η αποτελεσματικότητά του περιορίζεται λόγω της έλλειψης σαφήνειας ορισμένων διατάξεων του, καθώς και λόγω της πολύπλοκης αλληλεπίδρασης με άλλες νομοθετικές πράξεις της ΕΕ. Η Επιτροπή θα συναντηθεί με εθνικούς εμπειρογνώμονες στα τέλη Ιανουαρίου του 2018 για την ανταλλαγή απόψεων σχετικά με αυτά τα συμπεράσματα. Επίσης, θα συγκαλέσει περαιτέρω συναντήσεις για την επίτευξη προόδου ως προς μια σειρά προκλήσεων (στατιστικά στοιχεία για τις κατασχέσεις, βαλλιστικά δεδομένα, συνεργασία με τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων).

Στις 18 Οκτωβρίου 2017, η Επιτροπή εξέδωσε **σύσταση σχετικά με άμεσα μέτρα για την πρόληψη της παράνομης χρήσης πρόδρομων ουσιών εκρηκτικών υλών**, παροτρύνοντας τα κράτη μέλη να λάβουν επείγοντως σειρά μέτρων με σκοπό την ενίσχυση της προστασίας κατά της χρήσης αυτοσχέδιων εκρηκτικών για τρομοκρατικούς σκοπούς και τη στήριξη των στόχων του κανονισμού 98/2013 σχετικά με τις πρόδρομες ουσίες εκρηκτικών υλών. Η συνεδρίαση της μόνιμης επιτροπής για τις πρόδρομες ουσίες, στις 12 και 13 Δεκεμβρίου 2017, θα προβεί σε απολογισμό της προόδου που έχει επιτευχθεί από τα κράτη μέλη για την εφαρμογή της σύστασης. Στις 6 Δεκεμβρίου 2017, η Επιτροπή αποφάσισε να τερματίσει τη διαδικασία επί παραβάσει κατά της Γαλλίας για μη συμμόρφωση με τον κανονισμό 98/2013, δεδομένου ότι η Γαλλία ενημέρωσε την Επιτροπή σχετικά με την πλήρη εφαρμογή του κανονισμού. Παράλληλα, η Επιτροπή προχωρεί σε **αναθεώρηση του κανονισμού 98/2013**, με στόχο τη θέσπιση αυστηρότερων περιορισμών και ελέγχων σχετικά με την πώληση, την κατοχή, την εισαγωγή και τη χρήση πρόδρομων ουσιών εκρηκτικών υλών, τη βελτίωση της ικανότητας των οικονομικών φορέων και των αρμόδιων οργάνων και αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών για τον εντοπισμό και την πρόληψη περιπτώσεων παράνομης χρήσης, καθώς και την αύξηση του βαθμού ομοιομορφίας όσον αφορά την εφαρμογή του κανονισμού σε όλα τα κράτη μέλη. Η εκτίμηση επιπτώσεων σχετικά με τις διάφορες επιλογές αναθεώρησης του κανονισμού θα ολοκληρωθεί την άνοιξη του 2018.

3. Ασφάλεια και ποινική δικαιοσύνη στον κυβερνοχώρο

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στα συμπεράσματα της 19ης Οκτωβρίου 2017³⁵, αναγνωρίζει τις πρωτοβουλίες της **δέσμης μέτρων για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο**³⁶. Στις 20 Νοεμβρίου 2017, το Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα ως προς την κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο με τίτλο «*Ανθεκτικότητα, αποτροπή και άμυνα: Οικοδόμηση ισχυρής ασφάλειας στον κυβερνοχώρο για την ΕΕ*»³⁷. Ένα σχέδιο δράσης για την εφαρμογή των εν λόγω συμπερασμάτων του Συμβουλίου θα εγκριθεί από το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων στις 12 Δεκεμβρίου 2017.

Οι συζητήσεις με το Συμβούλιο σχετικά με την προτεινόμενη «**πράξη για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο**» (που καλύπτουν τη νέα εντολή του ENISA και το πλαίσιο πιστοποίησης)³⁸ έχουν αρχίσει. Η **νομοθετική πρόταση σχετικά με τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών** έχει υποβληθεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο και η εξέτάσή της βρίσκεται σε εξέλιξη. Η Επιτροπή παροτρύνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να αρχίσει επί του παρόντος τις εργασίες, μετά από τον διορισμό του εισηγητή στις 13

³⁵ <http://www.consilium.europa.eu/media/21620/19-euco-final-conclusions-en.pdf>

³⁶ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/cybersecurity>

³⁷ JOIN(2017) 450 final της 13.9.2017.

³⁸ COM(2017)477 final/2 της 4.10.2017.

Νοεμβρίου 2017. Όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας για την ασφάλεια των συστημάτων δικτύου και πληροφοριών (NIS)³⁹, πραγματοποιήθηκε συνάντηση της ομάδας συνεργασίας στις 28 Νοεμβρίου. Η ομάδα ενέκρινε δύο παραδοτέα σχετικά με βασικές πτυχές της οδηγίας: κατευθυντήριες γραμμές για τον προσδιορισμό των φορέων εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών⁴⁰ σχετικά με τις ορθές πρακτικές όσον αφορά τα κριτήρια που καθορίζουν την κρισιμότητα ενός φορέα εκμετάλλευσης, και κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τα μέτρα ασφαλείας που παρέχουν μια επισκόπηση των δεικτών αναφοράς για τα μέτρα που πρέπει να εφαρμοστούν για την ασφάλεια των δικτύων και των συστημάτων πληροφοριών⁴¹. Ένα τρίτο παραδοτέο σχετικά με τις απαιτήσεις κοινοποίησης, που θα καθορίζει υπό ποιες συνθήκες οι φορείς εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών θα πρέπει να κοινοποιούν ένα περιστατικό, αναμένεται να εγκριθεί σύντομα με γραπτή διαδικασία. Η ομάδα άρχισε να συμμετέχει σε συνομιλίες σχετικά με το πρώτο πρόγραμμα εργασίας της (2018-2020), το οποίο αναμένεται να εκδοθεί έως τα τέλη Φεβρουαρίου του 2018.

Η Επιτροπή δεσμεύτηκε στην 11^η έκθεση προόδου για την Ένωση Ασφάλειας⁴² να αξιολογήσει την ανάγκη πρόσθετων πόρων για την Ευρώπη (ιδίως για το Ευρωπαϊκό Κέντρο για τα εγκλήματα στον κυβερνοχώρο, το EC3) ώστε να είναι δυνατή η υποστήριξη του EC3 προς τα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που σχετίζονται με την **κρυπτογράφηση σε ποινικές έρευνες**. Εξετάζοντας τις οικονομίες κλίμακας που επιτυγχάνονται με την παροχή ικανότητας σε επίπεδο ΕΕ (σε σύγκριση με τις επιμέρους λύσεις σε επίπεδο κράτους μέλους), η Επιτροπή σημείωσε επίσης την ανάγκη περαιτέρω στήριξης σε αυτόν τον τομέα, όπως ζητήθηκε από το Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (ΔΕΥ) στις 7-8 Δεκεμβρίου 2017. Η αξιολόγηση των ειδικών αναγκών για πρόσθετους πόρους βρίσκεται σε εξέλιξη, και στην επόμενη έκθεση προόδου για την Ένωση Ασφάλειας η Επιτροπή θα προβεί σε αναφορά σχετικά με τα κεφάλαια που διατέθηκαν γι' αυτόν τον σκοπό. Η παροχή στις αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών της δυνατότητας να χρησιμοποιούν τα εργαλεία που παρέχει το EC3 σε έναν ταχύτατα εξελισσόμενο τομέα, θα επιτρέψει τη βέλτιστη απόδοση της επένδυσης και θα διασφαλίσει ότι οι ευρωπαϊκές ικανότητες εξακολουθούν να ανταποκρίνονται στις προκλήσεις, χωρίς να απαγορευθεί, να περιορισθεί ή να αποδυναμωθεί η κρυπτογράφηση.

Στο Συμβούλιο ΔΕΥ στις 7-8 Δεκεμβρίου 2017, τα κράτη μέλη αποφάσισαν να συνεχίσουν τις συζητήσεις σε επίπεδο εμπειρογνομόνων με σκοπό την εξεύρεση κοινής αντίληψης όσον αφορά τις πιθανές λύσεις για τη **διατήρηση δεδομένων** σύμφωνα με την απόφαση Tele2 της 21ης Δεκεμβρίου 2016. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να υποστηρίζει τα κράτη μέλη σε αυτή τη διαδικασία. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η διαδικασία αυτή πρέπει να αποτελεί μέρος της αξιολόγησής της σχετικά με τις επιπτώσεις της απόφασης και του εν εξελίξει έργου της για να ολοκληρώσει την καθοδήγηση για τη μελλοντική πορεία ως προς τη διατήρηση δεδομένων, όπως ανακοινώθηκε στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2018.

Όπως προαναφέρθηκε, η Επιτροπή προτίθεται να προωθήσει νομοθετική πρωτοβουλία για τα **ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία**, στις αρχές του 2018, με σκοπό τη διευκόλυνση της πρόσβασης των αρχών επιβολής του νόμου σε ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία που βρίσκονται σε άλλη χώρα.

³⁹ Οδηγία (ΕΕ) 2016/1148 της 6.7. 2016.

⁴⁰ «Ανταλλαγή ορθών πρακτικών όσον αφορά τα κριτήρια που καθορίζουν την κρισιμότητα ενός φορέα εκμετάλλευσης σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2 της εν λόγω οδηγίας μέσω κατευθυντήριων γραμμών».

⁴¹ «Έγγραφο αναφοράς σχετικά με τα μέτρα ασφαλείας για τους φορείς εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών».

⁴² COM(2017) 608 final της 18.10.2017.

4. Καταπολέμηση της ριζοσπαστικοποίησης

Ύστερα από την τελευταία έκθεση προόδου για την Ένωση Ασφάλειας, η Επιτροπή συνέχισε το έργο της για την αντιμετώπιση της ριζοσπαστικοποίησης, τόσο εντός όσο και εκτός διαδικτύου.

Η ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου για τη ριζοσπαστικοποίηση, η οποία συστήθηκε τον Ιούλιο του 2017, συνέχισε τις ταχύρρυθμες εργασίες της για την πρώτη προσωρινή της έκθεση, η οποία συμφωνήθηκε από τα μέλη της ομάδας στις 24 Νοεμβρίου 2017. Τα προκαταρκτικά πορίσματα και οι συστάσεις της ομάδας προσδιορίζουν μια σειρά από θέματα προτεραιότητας και οριζόντια ζητήματα, συμπεριλαμβανομένων της ριζοσπαστικοποίησης στις φυλακές, των τοπικών λύσεων σε ένα διυπηρεσιακό τοπίο, της καλύτερης ενημέρωσης για τους τρόπους ριζοσπαστικοποίησης, των μηχανισμών και των δομών συνεργασίας, της εκπαίδευσης και της κοινωνικής ένταξης, καθώς και της εξωτερικής διάστασης της προληπτικής δράσης. Η Επιτροπή θα διατυπώσει τις απόψεις της σχετικά με αυτά τα προκαταρκτικά πορίσματα και τις συστάσεις στην επόμενη έκθεση προόδου για την Ένωση Ασφάλειας.

Η τρίτη συνάντηση του **Φόρουμ της ΕΕ για το Διαδίκτυο** πραγματοποιήθηκε σε υπουργικό επίπεδο στις 6 Δεκεμβρίου 2017, με τη συμμετοχή των κρατών μελών, εταιρειών του διαδικτύου, της Ευρωπόλ, εκπροσώπων της ακαδημαϊκής κοινότητας και της κοινωνίας των πολιτών⁴³. Αξιολογήθηκε η πρόοδος στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για την καταπολέμηση του τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο, που καλύπτει τον αυτόματο εντοπισμό τρομοκρατικού περιεχομένου, βελτιώσεις στη «βάση δεδομένων ψηφιακών αποτυπωμάτων περιεχομένου (hashes)» των εταιρειών για να αναχαιτιστεί η διάδοση τρομοκρατικού περιεχομένου, την ενισχυμένη δυνατότητα αναφοράς διαδικτυακού περιεχομένου, καθώς και την ενδυνάμωση της κοινωνίας των πολιτών με σκοπό την αύξηση των εναλλακτικών αφηγημάτων έναντι της τρομοκρατικής προπαγάνδας. Οι εταιρείες του διαδικτύου ανέφεραν ότι η βάση δεδομένων γνωστού τρομοκρατικού περιεχομένου (η «βάση δεδομένων ψηφιακών αποτυπωμάτων περιεχομένου»), η οποία εξαγγέλθηκε στο πλαίσιο του φόρουμ της ΕΕ για το διαδίκτυο του 2016 και δρομολογήθηκε την άνοιξη του 2017, είναι πλέον σε λειτουργία και έχει μέχρι στιγμής συγκεντρώσει πάνω από 40 000 αποτυπώματα γνωστών τρομοκρατικών βίντεο και εικόνων. Οι δυνατότητες του εργαλείου αυτού θα πρέπει τώρα να αξιοποιηθούν πλήρως, ενώ παράλληλα θα πρέπει να παρέχονται τακτικά στα μέλη του Φόρουμ της ΕΕ για το Διαδίκτυο στοιχεία σχετικά με τον αριθμό και την ταχύτητα των περιπτώσεων αφαίρεσης περιεχομένου που παράγονται στη «βάση δεδομένων ψηφιακών αποτυπωμάτων περιεχομένου». Το ποσοστό χειροκίνητων αναφορών, όπως από την μονάδα της ΕΕ για την αναφορά διαδικτυακού περιεχομένου, εξακολουθεί επίσης να αυξάνεται και οι εταιρείες κλήθηκαν να αυξήσουν τόσο την ταχύτητα αφαίρεσης όσο και την περιοδικότητα των αναφορών στο Φόρουμ της ΕΕ για το Διαδίκτυο. Διαδικτυακές πλατφόρμες ανέφεραν ότι βασίζονται ολοένα περισσότερο σε αυτόματα εργαλεία για τον εντοπισμό τρομοκρατικού περιεχομένου⁴⁴. Είναι επίσης σημαντικό να αυξηθεί η διαφάνεια, η συνοχή και η κανονικότητα της αναφοράς των αποτελεσμάτων. Όλες οι εταιρείες του διαδικτύου πρέπει να αποτελέσουν μέρος αυτής της κοινής προσπάθειας και να ανταλλάσσουν βασικές

⁴³ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-5105_en.htm

⁴⁴ Το Twitter ανέφερε ότι τα τρία τέταρτα των 300 000 λογαριασμών που αφαιρέθηκαν μεταξύ Ιανουαρίου και Ιουνίου του 2017 διαγράφηκαν πριν καν δημοσιεύσουν περιεχόμενο για πρώτη φορά. Σύμφωνα με το YouTube, πάνω από 150 000 βίντεο αφαιρέθηκαν από τον Ιούνιο του 2017. Μόλις μια δημοσίευση τρομοκρατικού περιεχομένου πέφτει στην αντίληψή του, το Facebook διαγράφει το 83 % των αντιγράφων που αναδημοσιεύθηκαν εντός μίας ώρας από την αρχική τους τηλεφόρτωση.

πληροφορίες σχετικά με την αφαίρεση περιεχομένου σε διαφορετικές πλατφόρμες, δίνοντας προτεραιότητα στην προσέγγιση και συνεργασία με νέες και μικρές εταιρείες που δεν έχουν ακόμη δεσμευτεί σε αυτήν την κατεύθυνση.

Τα αποτελέσματα του Φόρουμ της ΕΕ για το Διαδίκτυο θα τροφοδοτήσουν επίσης τις ευρύτερες εργασίες χάραξης πολιτικής σχετικά με το παράνομο περιεχόμενο στο διαδίκτυο, καθώς η Επιτροπή ανήγγειλε ότι θα συνεχίσει να προωθεί τη συνεργασία με τις επιχειρήσεις μέσω κοινωνικής δικτύωσης για τον εντοπισμό και την αφαίρεση τρομοκρατικού και άλλου παράνομου διαδικτυακού περιεχομένου και, εάν χρειαστεί, θα προτείνει νομοθετικά μέτρα για την αφαίρεση τρομοκρατικού περιεχομένου⁴⁵.

5. Εξωτερική διάσταση

Στις 7 Δεκεμβρίου 2017, το Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων έδωσε το πράσινο φως στην Επιτροπή να αρχίσει διαπραγματεύσεις με τον Καναδά για τη σύναψη συμφωνίας μεταξύ της ΕΕ και του Καναδά σχετικά με τη διαβίβαση και επεξεργασία δεδομένων από τις καταστάσεις ονομάτων επιβατών (PNR), σε συμμόρφωση με τη γνωμοδότηση 1/15 του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αρχικά προβλεπόμενη συμφωνία PNR ΕΕ-Καναδά. Επίσημες διαπραγματεύσεις θα αρχίσουν μόλις ο Καναδάς λάβει τη δική του διαπραγματευτική εντολή.

Όπως ανέφερε η Επιτροπή στην έκθεση προόδου για την Ένωση Ασφάλειας του Οκτωβρίου, η Επιτροπή θα εκδώσει επίσης, έως τα τέλη του έτους, συστάσεις προς το Συμβούλιο για την έγκριση της έναρξης διαπραγματεύσεων για συμφωνίες μεταξύ της ΕΕ και της Αλγερίας, της Αιγύπτου, του Ισραήλ, της Ιορδανίας, του Λιβάνου, του Μαρόκου, της Τυνησίας και της Τουρκίας, αντίστοιχα, σχετικά με την **ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ της Ευρώπης και των αρμόδιων αρχών των χωρών αυτών** για την καταπολέμηση των σοβαρών μορφών εγκλήματος και της τρομοκρατίας. Οι εν λόγω συμφωνίες θα ενισχύσουν περαιτέρω τις ικανότητες συνεργασίας της Ευρώπης με αυτές τις τρίτες χώρες για την πρόληψη και την καταπολέμηση εγκλημάτων που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιοτήτων της Ευρώπης.

Όσον αφορά τη συνεργασία με τους διεθνείς εταίρους, η **ΕΕ και οι ΗΠΑ πραγματοποίησαν σύνοδο υπουργών Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων** στις 17 Νοεμβρίου. Η σύνοδος επικεντρώθηκε στη διατλαντική συνεργασία για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, την αντιμετώπιση των απειλών στον κυβερνοχώρο και τη συνεργασία στον τομέα της διακίνησης ναρκωτικών. Όσον αφορά την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, η συζήτηση επικεντρώθηκε ιδιαιτέρως στη σημασία της επιχειρησιακής συνεργασίας και αποτελεσματικής ανταλλαγής πληροφοριών. Οι δύο πλευρές επεσήμαναν τη σημασία της συλλογής, της χρήσης και της ανταλλαγής των καταστάσεων ονομάτων επιβατών (PNR). Η συζήτηση κάλυψε επίσης την πρόοδο στην εφαρμογή των κοινών μέτρων για την αντιμετώπιση των τρομοκρατικών απειλών κατά της αεροπορίας και την αύξηση του επιπέδου αεροπορικής ασφάλειας παγκοσμίως. Η ΕΕ και οι ΗΠΑ αναφέρθηκαν στις ενέργειές τους για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των κοινών εργασιών και των δράσεων της ομάδας χρηματοοικονομικής δράσης. Σχετικά με την κατάχρηση του Διαδικτύου για τρομοκρατικούς σκοπούς, και τα δύο μέρη συμφώνησαν ότι πρέπει να καταβληθεί περαιτέρω προσπάθεια σε συνεργασία με πολλαπλούς ενδιαφερόμενους φορείς, συμπεριλαμβανομένου του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των

⁴⁵ COM(2017)650 final της 24.10.2017.

πολιτών. Η επόμενη σύνοδος των υπουργών Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων ΕΕ-ΗΠΑ θα πραγματοποιηθεί στη Σόφια τον Μάιο του 2018.

Όσον αφορά την ασφάλεια των αεροπορικών μεταφορών, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και άλλες υπηρεσίες της ΕΕ συναντώνται τακτικά με τα κράτη μέλη για να συμφωνήσουν σε μια **ολοκληρωμένη προσέγγιση για την ενίσχυση και την ιεράρχηση των προσπαθειών ανάπτυξης ικανοτήτων σε τρίτες χώρες**. Οι προτεινόμενες ενέργειες περιλαμβάνουν κατάρτιση και ασκήσεις σχετικά με τη νοοτροπία της ασφάλειας, τον έλεγχο της πρόσβασης, τις διαδικασίες ελέγχου, την πιστοποίηση των ελεγκτών, και άλλα. Οργανώνονται ειδικές συνεδριάσεις για κάθε τρίτη χώρα προς αξιολόγηση, προκειμένου να σχεδιαστούν με ακρίβεια οι ενέργειες για καθεμία από τις εν λόγω χώρες.

Σε συνέχεια της κοινής δήλωσης σχετικά με τη **στρατηγική εταιρική σχέση ΝΑΤΟ-ΕΕ**, το Συμβούλιο εξέδωσε στις 5 Δεκεμβρίου δεύτερη έκθεση εφαρμογής⁴⁶. Η έκθεση παρουσιάζει τους κύριους τομείς στους οποίους σημειώθηκε πρόοδος, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο και της αντιμετώπισης υβριδικών απειλών. Για πρώτη φορά, η ΕΕ και το ΝΑΤΟ πραγματοποίησαν παράλληλη και συντονισμένη άσκηση (EU PACE17/CMX17), τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο του 2017, βασιζόμενη σε ένα υβριδικό σενάριο απειλής. Μαζί με την έκθεση, εγκρίθηκε μια σειρά 24 πρόσθετων προτάσεων με σκοπό την ενίσχυση και την περαιτέρω εμβάθυνση της συνεργασίας ΕΕ-ΝΑΤΟ. Οι νέες προτάσεις καλύπτουν επτά τομείς συνεργασίας που προσδιορίζονται στην κοινή δήλωση της Βαρσοβίας: αντιμετώπιση υβριδικών απειλών· διεύρυνση της επιχειρησιακής συνεργασίας, μεταξύ άλλων στη θάλασσα και όσον αφορά τη μετανάστευση· ασφάλεια στον κυβερνοχώρο και άμυνα· αμυντικές δυνατότητες· αμυντική βιομηχανία και έρευνα· ασκήσεις· ανάπτυξη ικανοτήτων στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας, καθώς και πολιτικός διάλογος. Πολλές από τις προτάσεις στοχεύουν στην ενίσχυση της συνεργασίας στους τομείς της καταπολέμησης της τρομοκρατίας. Για παράδειγμα, θα συνδιοργανωθεί ένα ανεπίσημο σεμινάριο κατά το πρώτο εξάμηνο του 2018, προκειμένου να αναπτυχθεί η κοινή αντίληψη για τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να επωφεληθούν οι αντιτρομοκρατικές προσπάθειες από την ανάπτυξη ικανοτήτων στον τομέα της άμυνας. Με βάση την εμπειρία και τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την άσκηση του 2017, θα αναπτυχθεί ένα σχέδιο για την πραγματοποίηση παράλληλων και συντονισμένων ασκήσεων μεταξύ της ΕΕ και του ΝΑΤΟ για το 2019-2020. Επιπλέον, με αφετηρία το 2018, θα τεθεί σε εφαρμογή δέσμη κοινών εκπαιδευτικών ενοτήτων και ασκήσεων.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η παρούσα έκθεση καθορίζει μια σειρά μέτρων που λαμβάνονται σε ενωσιακό επίπεδο για την εντατικοποίηση της ανταλλαγής πληροφοριών με σκοπό την ενίσχυση της εσωτερικής ασφάλειας και την καλύτερη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων. Ο προτεινόμενος κανονισμός σχετικά με τη διαλειτουργικότητα προβλέπει έναν στοχευμένο και έξυπνο τρόπο χρήσης των υφιστάμενων δεδομένων για τη βέλτιστη αξιοποίησή τους και ενσωματώνει την αρχή προστασίας των δεδομένων εκ σχεδιασμού. Πρόκειται για μια σημαντική αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ διαχειρίζεται τα δεδομένα για την ασφάλεια και τα εξωτερικά

⁴⁶ Ως αποτέλεσμα της ανάθεσης υποβολής εκθέσεων ανά διετία από τους υπουργούς των δύο οργανισμών, υποβλήθηκε η πρώτη έκθεση προόδου σχετικά με την εφαρμογή των προτάσεων στα αντίστοιχα Συμβούλια τον Ιούνιο του 2017. Η δεύτερη έκθεση προόδου καλύπτει την περίοδο Ιουλίου-Δεκεμβρίου του 2017.

σύνορα, που θα βοηθήσει τις εθνικές αρχές να αντιμετωπίζουν καλύτερα τις διακρατικές απειλές και να εντοπίζουν τους τρομοκράτες που δρουν διασυνοριακά.

Η επόμενη έκθεση για την πρόοδο που σημειώθηκε ως προς την οικοδόμηση μιας αποτελεσματικής και πραγματικής Ένωσης Ασφάλειας αναμένεται να εκδοθεί στα τέλη Ιανουαρίου του 2018.